

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้ผู้วิจัยนำเสนอสรุปผลการวิจัย โดยจะกล่าวถึงสาระทั้งหมดของการวิเคราะห์ ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาอิทธิพลของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูที่มีต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สมมติฐานการวิจัย

บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูมีอิทธิพลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรสำหรับการวิจัยครั้งนี้ เป็นครูโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปีการศึกษา 2552 จำนวน 320 คน คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยใช้ตารางของเคร็จซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 175 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอนได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check-list) และแบบปลายเปิด

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 5 ช่วง แต่ละช่วงมีระยะห่างเท่า ๆ กัน โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาให้คะแนนอยู่ระหว่าง 1 ถึง 5

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู ลักษณะของแบบสอบถามมีลักษณะเช่นเดียวกับตอนที่ 2

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทั้ง 12 โรงเรียนเพื่อขออนุญาต ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยจากครูผู้สอน และกำหนดรูปแบบสอบถามกลับคืนโดยผู้วิจัย ไปปรับคืนด้วยตัวเอง ได้แบบสอบถามกลับคืนทั้งสิ้น จำนวน 175 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้วิจัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for windows version 12 โดยหา ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ ค่าความโด่ง การทดสอบสมมติฐาน ของการวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Assumption) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's product-moment correlation coefficient) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ แบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง สามารถสรุปผลการวิจัย ในประเด็นสำคัญ ได้ดังนี้

ตัวแปรอิสระทั้ง 6 ได้แก่ 1) บทบาทการเป็นผู้นำตามการรับรู้ 2) บทบาทการเป็น นักวิชาการตามการรับรู้ 3) บทบาทการเป็นผู้นิเทศงานตามการรับรู้ 4) บทบาทการเป็น ผู้ส่งเสริมสนับสนุนตามการรับรู้ 5) บทบาทการเป็นผู้ประสานงานตามการรับรู้ และ 6) บทบาท การเป็นผู้ตัดสินใจตามการรับรู้ร่วมกันมีความสัมพันธ์กับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ .88 ($R = .875$) และมี ค่าสัมประสิทธิ์การกำหนด คิดเป็นร้อยละ 77 ($R^2 = .766$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ซึ่งหมายความว่า ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาล จะมากหรือน้อย เกี่ยวข้องกับบทบาทการเป็นผู้นำ (X_1) บทบาทการเป็นนักวิชาการ (X_2) บทบาทการเป็นผู้นิเทศ งาน (X_3) บทบาทการเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุน (X_4) บทบาทการเป็นผู้ประสานงาน (X_5) และ บทบาทการเป็นผู้ตัดสินใจ (X_6) ตามการรับรู้ของครู อย่างไรก็ตามเมื่อทดสอบเพื่อคัดเลือกตัวแปร อิสระที่ดีที่สุดในการร่วมกันกำหนดความแปรปรวนของขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูนั้น พบว่า มีเพียง 3 ตัว เท่านั้นที่ร่วมกันสามารถกำหนดความแปรปรวนของขวัญกำลังใจในการ ปฏิบัติงานของครูได้ประมาณร้อยละ 76 โดยเรียงลำดับอิทธิพลของตัวแปรแต่ละตัวที่มีต่อขวัญ กำลังใจในการปฏิบัติงานของครูจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

1. บทบาทการเป็นผู้ประสานงานตามการรับรู้ (Beta = .386)
2. บทบาทการเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนตามการรับรู้ (Beta = .329)
3. บทบาทการเป็นนักวิชาการตามการรับรู้ (Beta = .189) ส่วนตัวแปรอิสระอีก 3 ตัว ได้แก่ 1) บทบาทการเป็นผู้นำตามการรับรู้ 2) บทบาทการเป็นผู้นิเทศงานตามการรับรู้ 3) บทบาทการเป็นผู้ตัดสินใจตามการรับรู้ไม่มีอิทธิพลหรือไม่สามารถกำหนดความแปรปรวนกับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูได้

อภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วยตัวแปรด้านบทบาทการเป็นผู้นำตามการรับรู้ บทบาทการเป็นนักวิชาการตามการรับรู้ บทบาทการเป็นผู้นิเทศงานตามการรับรู้ บทบาทการเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนตามการรับรู้ บทบาทการเป็นผู้ประสานงานตามการรับรู้ และบทบาทการเป็นผู้ตัดสินใจตามการรับรู้ พบว่าตัวแปรอิสระทั้ง 6 ตัว คือ 1) บทบาทการเป็นผู้นำตามการรับรู้ 2) บทบาทการเป็นนักวิชาการตามการรับรู้ 3) บทบาทการเป็นผู้นิเทศงานตามการรับรู้ 4) บทบาทการเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนตามการรับรู้ 5) บทบาทการเป็นผู้ประสานงานตามการรับรู้ 6) บทบาทการเป็นผู้ตัดสินใจตามการรับรู้ สามารถร่วมกันกำหนดความแปรปรวนกับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู ได้ร้อยละ 77 ($R^2 = .766$) โดยมีประเด็นการอภิปราย ดังนี้

1.1 ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู 3 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรด้านบทบาทการเป็นผู้ประสานงานตามการรับรู้ ตัวแปรด้านบทบาทการเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุน ตามการรับรู้และตัวแปรด้านบทบาทการเป็นนักวิชาการตามการรับรู้

ตัวแปรด้านบทบาทการเป็นผู้ประสานงานตามการรับรู้มีอิทธิพลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู เป็นตัวแปรที่สามารถกำหนดความแปรปรวนกับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูได้มากที่สุด ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าครู โรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้รับความรู้การแสดงผลของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านนี้อย่างสม่ำเสมอแล้วเกิดความประทับใจ จึงมีผลทำให้เกิดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2545 : 42) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคุณภาพควรเป็นผู้ที่สามารถประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี ผู้บริหารจะต้องถือว่า ตนมีหน้าที่ให้บริการและอำนวยความสะดวกให้แก่ครูเพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวแปรด้านบทบาทการเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนตามการรับรู้มีอิทธิพลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู เป็นตัวแปรที่สามารถกำหนดความแปรปรวนกับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูได้เป็นอันดับที่ 2 ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสนใจยินดีรับฟังในเรื่องต่าง ๆ ของครู โรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แล้วเกิดความรู้สึกที่ดี มีความรู้สึกอยากร่วมงานด้วยความเต็มใจ และเมื่อมีการร่วมงานกับผู้บริหารแล้วเกิดความรู้สึกประทับใจ ในตัวผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุน ถ้าเป็นเช่นนั้นเมื่อผู้บริหารสถานศึกษาทำด้วยความจริงใจและเต็มใจ สิ่งเหล่านี้จะเป็นพลังทำให้ผู้ได้บังคับบัญชาทำงานด้วยความเต็มใจไม่มีความวิตกกังวลในการทำงาน ปฏิบัติงานและรักในอาชีพ ซึ่งจะทำให้งานที่มอบหมายประสบผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับ ยุคล (Yukl. 1989 : 129) ได้กล่าวว่า บทบาทการให้การสนับสนุน คือการที่ผู้นำให้ความสนใจและความเป็นเพื่อนแก่ผู้ได้บังคับบัญชาหรือเพื่อนร่วมงาน แสดงให้เห็นถึงความเข้าใจ เห็นใจและให้การสนับสนุนแก่ผู้ที่มีความวิตกกังวลในการปฏิบัติงาน ยินดีรับฟังการปรับทุกข์และปัญหาต่าง ๆ รู้ความสนใจของคนอื่น พยายามส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ได้บังคับบัญชาประสบความสำเร็จและก้าวหน้าในอาชีพ

ตัวแปรด้านบทบาทการเป็นนักวิชาการตามการรับรู้มีอิทธิพลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู เป็นตัวแปรที่สามารถกำหนดความแปรปรวนกับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู เป็นอันดับ 3 ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าการที่ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงให้ครู โรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้เห็นถึงการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีความทันสมัยทันต่อสถานการณ์ปัจจุบันให้เห็นอยู่เป็นประจำครู ซึ่งอาจจะมีส่วนทำให้ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนสังกัดเทศบาลดีขึ้น ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีส่วนสำคัญกับการแสดงบทบาทการเป็นผู้นำทางด้านวิชาการให้ครูได้เห็นอย่างสม่ำเสมอและต้องมีพลังอำนาจ มีภาพพจน์ที่ดี มีแนวคิดใหม่ ๆ มาพัฒนาโรงเรียนในทุกด้าน รวมทั้งมีความคิดริเริ่มจุดประกายพัฒนาคุณภาพงานวิชาการให้มีความเข้มแข็ง ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับงานวิชาการ งานวิจัย และการหาความรู้และประสบการณ์ใหม่ ๆ เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับ สุนนทา ไกยเดช (2545 : บทคัดย่อ) พบว่าที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 นั้น ความเป็นไปได้ที่ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนตามการรับรู้ของครู กับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับค่อนข้างสูง และสอดคล้องกับ สงบ ประเสริฐพันธ์ (2543 : 90) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารในยุคปัจจุบันที่มีต่อการพัฒนาสถานศึกษาว่า ในยุคโลกาภิวัตน์ที่ความรู้คืออำนาจ ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบันจะต้องสร้างภาพพจน์ใหม่ให้เป็นผู้ผู้นำทางวิชาการมีหน้าที่ในการนำแนวคิดใหม่ ๆ ไปสู่การปฏิบัติเพื่อการพัฒนาโรงเรียนด้านต่าง ๆ ต้องทำตัวเป็นผู้จุดประกายความคิดในการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่

จะต้องนำบุคลากรในโรงเรียนให้ตระหนักและให้ความสำคัญกับงานวิชาการ งานวิจัย และ การศึกษาค้นคว้าหาความรู้

1.2 ตัวแปรที่ไม่มีอิทธิพลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู 3 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรด้านบทบาทการเป็นผู้นำตามการรับรู้ ตัวแปรด้านบทบาทการเป็นผู้นิเทศงานตามการรับรู้ และตัวแปรด้านบทบาทการเป็นผู้ตัดสินใจตามการรับรู้

ตัวแปรด้านบทบาทการเป็นผู้นำตามการรับรู้ไม่มีอิทธิพลต่อขวัญกำลังใจในการ ปฏิบัติงานของครู เป็นตัวแปรที่ไม่สามารถกำหนดความแปรปรวนของขวัญกำลังใจในการ ปฏิบัติงานของครู ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มิได้ รับความไว้วางใจให้ทำหน้าที่แทนผู้บริหารสถานศึกษา หรือขาดการส่งเสริมศักยภาพของครู ให้มีความสามารถที่เพิ่มมากขึ้น อาจส่งผลทำให้ครูไม่มีความประทับใจในตัวผู้บริหาร สถานศึกษา ในการวิจัยครั้งนี้บทบาทการเป็นผู้นำตามการรับรู้ของครูจึงไม่มีอิทธิพลกับขวัญกำลังใจ ซึ่งมีความขัดแย้ง กับ ธงชัย ช่อพฤชา (2539 : 24) ได้กล่าวถึง ผู้บริหารจำเป็นต้องแสดง บทบาทของผู้นำ ไม่ว่าจะเป็นการสอน การนิเทศ การร่วมสมาคมวิชาชีพ หรือรอบรู้ทันเหตุการณ์ เกี่ยวกับแนวความคิดใหม่ ๆ ทางการศึกษา เป็นผู้นำความคิดและนำการปฏิบัติตามวิถีทาง ประชาธิปไตย ถือว่าผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นเพื่อนร่วมงาน มีสิทธิที่จะเสนอความคิดเห็น และเพื่อ เพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงาน การนำของผู้บริหารการศึกษาในปัจจุบัน แต่งสอดคล้อง กับวิโรจน์ สารรัตนะ (2542 : 127) ได้สรุปว่า การนำเป็นสภาวะที่ผู้นำใช้ความพยายามที่จะให้มี อิทธิพลต่อผู้อื่น เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุจุดมุ่งหมายขององค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ

ตัวแปรด้านบทบาทการเป็นผู้นิเทศงานตามการรับรู้ไม่มีอิทธิพลต่อขวัญกำลังใจในการ ปฏิบัติงานของครู เป็นตัวแปรที่ไม่สามารถกำหนดความแปรปรวนของขวัญกำลังใจในการ ปฏิบัติงานของครู ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ยังเกิด ความรู้สึกที่ไม่ดีเมื่อมีผู้บริหารมาตรวจดูการเรียนการสอนของ และอาจจะขาดความเข้าใจ ในนโยบายของการนิเทศงาน หรือไม่เปิดโอกาสให้ครูได้ร่วมวางแผนงานการนิเทศ ซึ่งอาจ จะส่งผลให้ครูขาดความเชื่อมั่นและขาดความมั่นใจในตัวเองแล้วส่งผลให้ขาดขวัญกำลังใจในการ ปฏิบัติงาน ดังผลของการวิจัยในครั้งนี้ในด้านบทบาทการเป็นผู้นิเทศงานไม่มีอิทธิพลต่อขวัญ กำลังใจในการปฏิบัติงานของครู ซึ่งมีความขัดแย้งกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ (2543 : 15) บทบาทผู้บริหารในการนิเทศมีหน้าที่ความรับผิดชอบดังนี้ ให้นโยบาย ในการปฏิบัติ วางแผนนิเทศร่วมกัน เป็นผู้สนับสนุนการดำเนินงานนิเทศ สร้างขวัญกำลังใจในการ ปฏิบัติงานนิเทศ ร่วมนิเทศบางโอกาส กำหนดแนวทางและวางแผนการปฏิบัติงานส่งเสริม

การปฏิบัติงานของครู โดยร่วมป้องกันแก้ไขและพัฒนาการดำเนินงานของโรงเรียน กระตุ้นให้ครู มีความสนใจทางวิชาการอยู่เสมอ ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน เผยแพร่ผลงานเป็นที่ปรึกษา ให้ความรู้คำแนะนำต่อคณะกรรมการ ตลอดจนสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกในการ ปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ

ตัวแปรด้านบทบาทการเป็นผู้ตัดสินใจตามการรับรู้ไม่มีอิทธิพลต่อขวัญกำลังใจในการ ปฏิบัติงานของครู เป็นตัวแปรที่ไม่สามารถกำหนดความแปรปรวนของขวัญกำลังใจในการ ปฏิบัติงานของครู ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาขาดการติดตามหรือสนใจในการพัฒนา หรือแสดงให้ครูโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยาน้อยไปไม่สม่ำเสมอ หรือมีการแสดง แต่ครูอาจจะไม่ได้รับรู้ด้วยตนเองหรืออาจเป็นเพราะผู้บริหารมิได้อธิบายถึงความเป็นมาของเรื่อง ต่าง ๆ เกี่ยวกับการแสดงแนวคิดในการตัดสินใจและการติดตามผลการตัดสินใจที่ได้แสดงออกไป จึงส่งผลให้ครูขาดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ดังนั้นบทบาทการเป็นผู้ตัดสินใจทำให้ไม่มี อิทธิพลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งมีความขัดแย้ง กับ มินตซ์เบอร์เกอร์ ได้กำหนดบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในด้านนี้ไว้ 4 ประการ คือ บทบาทในฐานะผู้ประกอบการ (Entrepreneurs) คือ ผู้ดูแลโครงการใหม่ ๆ ที่จะปรับปรุง การปฏิบัติงานขององค์กรให้ดีขึ้น บทบาทของผู้จัดการความวุ่นวายหรือปัญหาต่าง ๆ (Disturbance handlers) ที่เป็นปัญหาเกิดขึ้นอันอยู่นอกเหนือความคาดหมาย (Unforeseen problems) บทบาท ของผู้จัดสรรทรัพยากร (Resource allocators) ในการรับผิดชอบกระจายทรัพยากรคน สิ่งของ และเงิน ไปตามส่วนต่าง ๆ ขององค์กรและสุดท้ายคือบทบาทของผู้เจรจาต่อรอง (Negotiators) เพื่อทำ หน้าที่ถกเถียงและเจรจาต่อรองกับกลุ่มอื่น ๆ ซึ่งอาจจะเป็นสหภาพแรงงาน, ผู้ถือหุ้น ฯลฯ ในการ เพิ่มผลประโยชน์ให้กับองค์กรที่ตนเองทำงานอยู่

สรุปผลการวิจัยได้ว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู บทบาทการเป็น ผู้ประสานงานตามการรับรู้ บทบาทการเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนตามการรับรู้ และบทบาทการเป็น นักวิชาการตามการรับรู้ร่วมกันมีอิทธิพลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู ที่ระดับความ มีนัยสำคัญ .05 โดยตัวแปร 3 ตัว ร่วมกันกำหนดความแปรปรวนของขวัญกำลังใจในการ ปฏิบัติงานของครูได้ประมาณร้อยละ 76 ($R^2 = .762$) ส่วนตัวแปรบทบาทการเป็นผู้นำตามการรับรู้ บทบาทการเป็นผู้นิเทศงานตามการรับรู้และบทบาทการเป็นผู้ตัดสินใจตามการรับรู้ ของครูไม่มี อิทธิพลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูแต่อย่างใด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

จากผลการวิจัยพบว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู โดยมีตัวแปร 3 ตัว ที่ร่วมกันกำหนดความแปรปรวนของขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู ได้แก่ บทบาทการเป็นผู้ประสานงานตามการรับรู้ บทบาทการเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนตามการรับรู้ และ บทบาทการเป็นนักวิชาการตามการรับรู้ ได้ประมาณร้อยละ 76 ($R^2 = .762$) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกมาให้ครูได้เห็นหรือได้ยินนั้นมีอิทธิพลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรแสดงบทบาทการเป็นผู้ประสานงาน บทบาทการเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุน และบทบาทการเป็นนักวิชาการให้มากขึ้น เพื่อครูจะได้มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานที่สูงเพิ่มขึ้น ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในเรื่องขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู โดยแสดงบทบาทในด้านการเป็นนักวิชาการ การเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนและการเป็นผู้ประสานงานให้มากยิ่งขึ้นเพื่อให้ครูเห็นแล้วเกิดความตระหนักอยากมีส่วนร่วมในการทำงาน
2. ครูผู้สอนควรให้ความสนใจในการแสดงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการเป็นนักวิชาการ การเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนและการเป็นผู้ประสานงาน เพื่อให้เกิดความประทับใจและอยากมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน
3. หน่วยงานต้นสังกัดควรมีการจัดอบรม สัมมนา สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูในเรื่องของบทบาทการเป็นนักวิชาการ การเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนและการเป็นผู้ประสานงาน เพื่อให้มีความเข้าใจทำให้เกิดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู และเพื่อประโยชน์ของสถานศึกษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ต้องศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หรือจังหวัดใกล้เคียง เพื่อนำมาเปรียบเทียบและเป็นแนวทางในการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู
2. ต้องศึกษาความสัมพันธ์กับตัวแปรตามที่มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นแนวในการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป